

"זמה זמה", ללמד מחמתו חיוב בשריפה.

ועתה באה הגמרא להסביר את הדבר השני הסתום שבברייתא:

ב. אמר מר: מנין לעשות למטה כלמעלה.

ודנה הגמרא: מאי "למטה כלמעלה"?

אילימא, אם נאמר שכונת התנא היא לומר, מנין לנו חיוב שריפה על **בת בנה ובת בתה כבתה**, והיינו, מנין שהדורות התחתונים ב"שאר בתו" [בת בנה ובת בתה] דינם בשריפה, כלמעלה, כדין בתו, הקודמת בקרבתה אליו, והיא נחשבת "עליונה" בסדר הקירבה אליו.

אי אפשר לומר כן, שהרי כולן **בהרי הרדי קאתיין!** כולן נלמדות באותה גזירה שוה אחת מחמותו, כי כולן נכללות באותו פסוק, שכתוב בו "זמה".

אלא, שמא תאמר, שכונת התנא לומר מנין לנו חיוב שריפה על **אם חמיו ואם חמותו כחמותו**.

הרי לא יתכן לומר כן! כי **האי**, האם זה נקרא **למטה כלמעלה?** והרי סדר הדורות הוא מלמעלה, ויורד כלפי מטה. ואם כן, אם השאלה היא מנין שאם חמיו ואם חמותו הן בשריפה כחמותו, הרי **למעלה כלמטה, הואי!**

ומתרצת הגמרא: אכן אי אפשר לומר כך, אלא עלינו לשנות את הברייתא באופן הפוך, ולכן **תני**, יש לשנות את הברייתא כך:

מנין לעשות למעלה [אם חמיו ואם חמותו] **כלמטה** [כחמותו]?

אך תמחה הגמרא: **אי הכי**, מה הוא הלימוד שאמר על כך התנא בברייתא: **נאמר כאן זמה, ונאמר להלן זמה?**

ומה **השתא, אינהי לא כתיבא**, הן עצמן לא נכתבו בפסוק, ואין לך עדיין מקור לא לאזהרה ולא לעונש עליהן. **זמה דידהו, כתיבא?** אם הן עצמן לא כתובות בתורה, כיצד אפשר לומר שנכתבה בהן "זמה"?

אמר **אביי, הכי קאמר** התנא בברייתא:

מנין לעשות לאסור **שלישה דורות למעלה** מאשתו, דהיינו, אם חמיו ואם חמותו, הנחשבים כדור שלישי למעלה מאשתו, **כשלישה דורות למטה** מאשתו, כמו בת בנה ובת בתה של אשתו, שהן דור שלישי למטה מאשתו, שבהן נאמרו גם אזהרה וגם עונש שריפה? —

נאמר למטה, בבת אשתו, "זמה" [שאררה הנה זמה היא] **ונאמר למעלה**, בחמותו, "כי יקח איש את אשה ואת אמה זמה היא". **מה למטה**, בבת אשתו, יש אזהרה ועונש שריפה **שלישה דורות למטה**. **אף למעלה**, בחמותו, יש עונש שריפה **שלישה דורות**, למעלה.

אך כל הלימוד הזה הוא ביחס לעונש שריפה ולא ביחס לעצם האזהרה, כי "זמה" הכתובה למעלה בחמותו נאמרה רק ביחס לעונש שריפה אך לא לענין האזהרה.

ולכן, ממשיכה הברייתא ואומרת את הדין

הפסוק של שאר הבא ממנו בשאר הבא ממנה. תוס'

אמו מותרת, אין זו קושיה לגזירה שוה, כי הלימוד של הגזירה שוה אומר שכאילו נכתב